

Výstupy evaluace

Programu rozvoje KHK 2008 – 2010

Analytická část

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 - 2020

PŘÍLOHA 4

Pozn.: Tento dokument obsahuje hlavní výstupy 2. evaluační zprávy Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008 – 2010 (Závěrečné věcné a finanční hodnocení), které zpracovalo Centrum EP v lednu 2012.

Hlavní závěry hodnocení Programu rozvoje KHK 2008-10 a jejich interpretace:

- soulad politických cílů Královéhradeckého kraje (2008-12) se strategickými cíli Strategie rozvoje KHK 2007-15 a Programu rozvoje KHK 2008-10
- všechny stanovené cíle Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 jsou naplňovány realizací nastavených opatření v Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10
- u většiny specifických cílů Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 převládalo financování z evropských zdrojů
- celkové výdaje na realizaci PRK 2008-10 tvořily výdaje Královéhradeckého kraje (výdaje na realizované projekty, poskytnuté dotace) a dotace EU v rámci operačních programů ve výši 21,9 mld. Kč
- v rámci celého PRK 2008-10 převažovalo financování z EU (94,1%), výdaje z rozpočtu KHK na realizaci PRK 2008-10 činily téměř 1,7 mld. Kč
- nejvíce celkových finančních prostředků směřovalo do Priority 4 Infrastruktura (60,6%), nejméně naopak do Priority 2 Lidské zdroje (8,9%)
- v rámci struktury výdajů na realizaci PRK 2008-10 převládal podíl finančních prostředků na specifický cíl 4.C Rozvoj a revitalizace dopravní infrastruktury v regionu (18,2%)
- v rámci Priority 2 Lidské zdroje (3 055 projektů) a Priority 3 Venkov a zemědělství (2 662) bylo realizováno nejvíce projektů (převážně menší dotace)
- největší podíl celkových výdajů Královéhradeckého kraje (na realizované projekty i poskytnuté dotace) tvořily finance do oblasti infrastruktury a životního prostředí (Priorita 4, cca 1,1 mld. Kč, 66,8%), to odpovídá zaměření krajských projektů, které jsou většinou infrastrukturní povahy
- celkově největší objem dotací KHK rozdělovaných v rámci dotačního řízení směřoval do Priority 4 (42,0%) především prostřednictvím obnovy památkových objektů (cíle 4.F) a rozvoje vodohospodářské infrastruktury (cíle 4.A)
- Královéhradeckým krajem bylo realizováno celkem 115 projektů (z toho 63 bylo spolufinancováno z fondů EU) v celkové výši 3,2 mld. Kč (dotace činila 2,3 mld. Kč, tj. 71,9%)
- do 31.12.2010 byla přidělena schválená dotace z EU ve výši 20,6 mld. Kč v rámci operačních programů celkem 2 701 žadatelům na projekty realizované na území Královéhradeckého kraje
- největší podíl dotací z EU (60,4%) byl v oblasti infrastruktury a životního prostředí, neboť se jednalo o velké a velmi finančně náročné projekty, jejichž zaměření odpovídá nastavení jednotlivých operačních programů 2007-13 (ROP NUTS II SV, OP Doprava,...)
- největší podíl dotací z fondů EU byl poskytnut v rámci Regionálního operačního programu NUTS II SV (5,2 mld. Kč, tj. 25,1%)

Priorita 1 Podnikání a zaměstnanost

- všechny specifické cíle Priority 1 Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 jsou naplňovány
- do oblasti podnikání a zaměstnanosti směřoval druhý největší objem finančních prostředků (4,6 mld. Kč, 20,9% v rámci celého PRK 2008-10)
- v rámci celé Priority 1 převládá jednoznačně financování z evropských zdrojů, které tvoří téměř 99,8% celkových výdajů na tuto oblast
- největší podíl finančních prostředků v rámci této priority byl směřován do cíle 1.E Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení (35,9%)
- nejvyšší podíl financování Královéhradeckým krajem byl u specifického cíle 1.H Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu (dotace 62,4%, projekty 66,1%).
- v rámci Priority 1 bylo realizováno celkem 640 projektů, což je nejméně v rámci všech priorit PRK 2008-10
- cca 82,0% projektů (525) bylo kofinancováno z fondů EU a 17,3% (111) obdrželo dotaci z rozpočtu kraje
- nejvíce projektů bylo podpořeno v rámci specifického cíle 1.E Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení
- Královéhradecký kraj v rámci Priority 1 realizoval celkem 15 projektů za 175,5 mil. Kč, z toho 11 z nich bylo spolufinancováno z EU (dotace 83,6%)

Priorita 2 Lidské zdroje

- všechny specifické cíle Priority 2 Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 jsou naplňovány
- v Prioritě 2 Lidské zdroje byly realizovány projekty převážně neinvestičního charakteru (investice v prioritě 4, specifický cíl 4.E)
- oblast lidských zdrojů byla nejméně financovanou prioritou v rámci celého PRK 2008-10 (1,9 mld. Kč, podíl v rámci priorit 8,9%), což je dáno jejím neinvestičním zaměřením
- v oblasti lidských zdrojů bylo realizováno nejvíce projektů (včetně projektů financovaných z prostředků kraje) v rámci všech priorit PRK 2008-10 (celkem 3055), nejvíce projektů (1 375) v rámci cíle 2.C (volnočasové aktivity, prevence a integrace)
- v rámci priority 2 Lidské zdroje největší podíl finančních prostředků směřuje do realizace specifických cílů 2.E (rozvoj komunitního a kulturního života) a 2.B (kvalitní sociální zdravotní služby)
- v rámci priority převládalo financování z evropských zdrojů, které tvoří téměř 88,9% celkových výdajů na tuto oblast

- nejvyšší podíl financování Královéhradeckým krajem byl u specifického cíle 2.B Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb (137,1 mil. Kč)
- Královéhradecký kraj v rámci Priority 2 Lidské zdroje realizoval celkem 23 projektů, z toho 9 z nich bylo spolufinancováno z EU (dotace 82,1%)

Priorita 3 Venkov a zemědělství

- všechny specifické cíle Priority 3 Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 jsou naplňovány
- do oblasti venkova a zemědělství směřuje 9,6% celkových finančních výdajů (2,1 mld. Kč), což třetí největší objem v rámci priorit PRK 2008-10
- v rámci priority Venkov a zemědělství byl realizován druhý největší počet projektů spolufinancovaných krajem i EU (2 662)
- téměř veškerá podpora zemědělství v rámci PRK 2008-10 je realizována z prostředků EU (85,7%), převážně z Programu rozvoje venkova ČR
- největší podíl celkových výdajů v rámci této priority byl směřován do cíle 3.B (45,9%, zemědělství a péče o krajinu)
- největší podíl finančních prostředků Královéhradeckého kraje v rámci této priority byl směřován do cíle 3.C (36,9%, kvalita a dostupnost služeb)
- Královéhradecký kraj finančně podporuje venkov formou dotací přes pět dotačních titulů Programu obnovy venkova KHK
- všechny 4 projekty, jejichž realizátorem je Královéhradecký kraj jsou v prioritě 3 realizovány v rámci tematicky zaměřeného specifického cíle 3.E (Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj)
- priorita 3 Venkov a zemědělství, která je zaměřena územně, se v některých oblastech částečně tematicky překrývá s ostatními prioritami, což problematizuje objektivitu hodnocení jednotlivých podpořených aktivit v rámci daných témat

Priorita 4 Infrastruktura

- všechny specifické cíle Priority 4 Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 jsou naplňovány
- do oblasti infrastruktury směřuje jednoznačně nejvíce finančních prostředků (13,2 mld. Kč, 60,6% v rámci celého PRK 2008-10)
- v rámci celé Priority 4 převládá jednoznačně financování z evropských zdrojů, které tvoří téměř 93,8% celkových výdajů na tuto oblast
- v rámci Priority 4 Infrastruktura, ale i celého PRK 2008-10 největší podíl financí (18,2%, cca 4 mld. Kč) směřuje do realizace specifického cíle 4.C (dopravní infrastruktura)

- nejvyšší podíl financování Královéhradeckým krajem byl u specifického cíle 4.E Rozvoj infrastruktury v oblastech školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí a ostatní občanské vybavenosti (327,3 mil Kč, 23,6%)
- v rámci Priority 4 bylo realizováno celkem 1 834 projektů, což je třetí největší počet v rámci priorit PRK 2008-10
- nejvíce projektů bylo podpořeno v rámci specifického cíle 4.F Modernizace a zvyšování kapacit infrastruktury cestovního ruchu (810 projektů)
- Královéhradecký kraj realizoval v Prioritě 4 celkem 73 projektů za 2,6 mld. Kč, z nich 42 projektů získalo dotaci z EU (podíl dotací 68,6%)
- do oblasti životního prostředí (v rámci specifického cíle 4.G) směřovalo cca 1,6 mld. Kč (12,1% v rámci priority 4), největší objem dotací byl z EU (OPŽP)
- v rámci dotačních programů KHK byl největší objem dotací na oblast životního prostředí poskytnut na nakládání s komunálními odpady, biologicky rozložitelnými odpady a čistírenskými kaly (6,2 mil Kč) a protipovodňovou ochranu (5,4 mil. Kč)

Odpovědi a komentáře k evaluačním otázkám:

- 1. evaluační otázka: Byly specifické cíle SRK 2007-15 naplňovány realizací jednotlivých opatření PRK 2008-10?**

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 má v rámci čtyř stanovených priorit stanoveno 27 specifických cílů, které by se měly naplňovat realizací jednotlivých opatření Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10. Tyto cíle by měly být v daném časovém období naplněny. Sledování naplňování stanovených cílů je hlavním úkolem monitoringu (indikátory a projekty). Odpověď na tuto evaluační otázku by tak měla poskytnout informaci, zda implementace programu probíhala v souladu s navrženými cíli tak, aby mohly být na konci období naplněny.

Všech 27 specifických cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 je postupně naplňováno.

V **prioritě 1 Podnikání a zaměstnanost** je naplňováno všech 9 specifických cílů realizací daných opatření. Tato priorita je převážně financována z evropských zdrojů, implementujícími subjekty jsou především podnikatelské subjekty. Podporu podnikatelského sektoru v kraji zajišťuje především Hospodářská komora KHK a agentura Czechinvest právě ve spolupráci s krajem.

V **prioritě 2 Lidské zdroje** je naplňováno všech 5 stanovených cílů realizací aktivit ve stanovených opatřeních. Královéhradecký kraj má v rámci všech specifických cílů zásadní vliv na realizaci téměř všech navržených opatření a financuje či koordinuje velkou část aktivit. V rámci této priority je tak vidět komplexní naplňování nastavené strategie při její realizaci.

V **prioritě 3 Venkov a zemědělství** je naplňováno všech 5 specifických cílů realizací aktivit v rámci jednotlivých opatření. Tato situace je ovlivněna tím, že se jedná o jednu z prioritních oblastí

podpory rozvoje jak kraje, tak i EU (společná zemědělská politika, PRV ČR). Program obnovy venkova KHK představuje největší a nejdůležitější nástroj kraje v rámci podpory venkova.

V **prioritě 4 Infrastruktura** je všech 8 specifických cílů naplňováno realizací stanovených opatření. Zásadní vliv na tuto skutečnost má významné postavení infrastrukturních projektů s velkými finančními objemy, které hrají hlavní strategickou roli při rozvoji Královéhradeckého kraje - dopravní (silnice), technická (ČOV) a veřejná infrastruktura.

Celkový přehled stavu naplňování specifických cílů SRK 2007-15 při implementaci PRK 2008-10

I. Priorita Podnikání a zaměstnanost	Stav
A) Podpora stávajících firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanosti	cíl je naplňován
B) Podpora vzniku a rozvoje nových firem a rozvoj kooperace se strategickými partnery	cíl je naplňován
C) Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou	cíl je naplňován
D) Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (systémové a technologické)	cíl je naplňován
E) Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení	cíl je naplňován
F) Zlepšení propojení vzdělávací sféry s potřebami trhu práce	cíl je naplňován
G) Zlepšení podmínek pro osoby znevýhodněné na trhu práce	cíl je naplňován
H) Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu	cíl je naplňován
I) Racionální využívání stávajících zdrojů energií, surovinových zdrojů a podpora využití energie z obnovitelných zdrojů	cíl je naplňován
II. Priorita Lidské zdroje	Stav
A) Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání	cíl je naplňován
B) Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb	cíl je naplňován
C) Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva	cíl je naplňován
D) Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	cíl je naplňován
E) Rozvoj komunitního a kulturního života	cíl je naplňován

III. Priorita Venkov a zemědělství	Stav
A) Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově	cíl je naplňován
B) Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova	cíl je naplňován
C) Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb	cíl je naplňován
D) Zvýšení potenciálu venkovských oblastí pro cestovní ruch prostřednictvím propagace a marketingu regionálního rozvoje	cíl je naplňován
E) Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj	cíl je naplňován
IV. Priorita Infrastruktura	Stav
A) Zkvalitnění a rozvoj technické a podnikatelské infrastruktury	cíl je naplňován
B) Vznik a rozvoj sítí pro informační a telekomunikační technologie včetně jejich obsahu a využití	cíl je naplňován
C) Rozvoj a revitalizace dopravní infrastruktury v regionu	cíl je naplňován
D) Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území	cíl je naplňován
E) Rozvoj infrastruktury v oblastech školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí a ostatní občanské vybavenosti	cíl je naplňován
F) Modernizace a zvyšování kapacit infrastruktury cestovního ruchu	cíl je naplňován
G) Zlepšení stavu a ochrany životního prostředí	cíl je naplňován
H) Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí	cíl je naplňován

Realizace konkrétních aktivit a projektů v rámci jednotlivých opatření Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 naplňuje všech 27 specifických cílů ve čtyřech prioritách a tím se podílí na postupném naplňování jejich prioritních cílů a posléze i strategických cílů včetně globálního cíle Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15.

Prioritní cíl Priority 1 Podnikání a zaměstnanost:

- Zvýšení celkového ekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti kraje.

Prioritní cíl Priority 2 Lidské zdroje:

- Otevřená, flexibilní, sociálně soudržná, zdravá a vzdělaná společnost.

Prioritní cíl Priority 3 Venkov a zemědělství:

- Zvýšení přitažlivosti života na venkově v souladu s principy udržitelného rozvoje.

Prioritní cíl Priority 4 Infrastruktura:

- Rozvoj infrastruktury a dopravní dostupnosti jako jednoho z klíčových atributů úspěšného rozvoje regionu při respektování ochrany životního prostředí.

Strategické cíle SRK 2007-15:

- Začlenit region ve všech aspektech rozvoje do integrovaného evropského prostoru.
- Dosáhnout harmonického rozvoje celého regionu při respektování zásad udržitelného rozvoje.
- Zajistit vysokou kvalitu života všem obyvatelům Královéhradeckého kraje.
- Posilování konkurenceschopnosti regionu a vytváření podmínek pro ekonomický rozvoj.
- Posílit sociální stabilitu a vzdělanostní strukturu regionu.
- Zvýšit atraktivitu prostředí – posílit dopravní dostupnost a zlepšit kvalitu životního prostředí.

Globální cíl SRK 2007-15:

- Vytvářet podmínky a prostředí umožňující spokojený život obyvatel v kraji a zvýšit atraktivitu regionu pro podnikání, investice a život obyvatel.

2. evaluační otázka: Přispěla realizace projektů a aktivit v rámci PRK 2008-10 na území kraje k efektivnímu naplňování cílů SRK 2007-15?

Naplňování specifických cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15 lze hodnotit nejen sledováním hodnot indikátorů, ale i konkrétními aktivitami a projekty, které jsou realizovány v rámci navržených opatření. Odpověď na druhou evaluační otázku hodnotí, jak realizace těchto aktivit, popř. projektů v rámci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 přispěla k naplňování stanovených cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15.

Realizace úspěšných projektů a aktivit v rámci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 ve velké míře přispívá k naplňování cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15.

Priorita 1 Podnikání a zaměstnanost

Hrubý domácí produkt Královéhradeckého kraje mírně roste a řadí kraj mezi regiony se střední úrovní ekonomické výkonnosti. Vývoj regionálního HDP kopíruje trendy v celé ČR. Průměrný je v rámci ČR i vývoz z Královéhradeckého kraje, který za sledované období nejprve klesal a v roce 2010 vzrostl, což kopíruje celorepublikové trendy. V Královéhradeckém kraji působí více než 130 tis. ekonomických subjektů a jejich počet se kontinuálně stále zvyšuje. Podíl malých a středních podniků na celkové zaměstnanosti osciluje v Královéhradeckém kraji kolem průměru ČR.

Nezaměstnanost v kraji se zvýšila vlivem hospodářské krize, ale Královéhradecký kraj stále patří mezi kraje s nízkou mírou nezaměstnanosti. Průměrná hrubá mzda v Královéhradeckém kraji roste, ale za průměrem ČR zaostává. Čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele, jako ukazatel úrovně materiálního bohatství domácností, nedosahuje v Královéhradeckém kraji celorepublikového průměru. Podíl domácností s čistým příjmem pod hranicí životního minima je v Královéhradeckém kraji dlouhodobě podprůměrný.

Velkou roli v kraji hraje nedostatečné propojení vzdělávací sféry a trhu práce, spolu s nedostatečným zapojením zaměstnavatelů do procesu získávání žáků ke studiu potřebných oborů. Za pozitivní jev lze považovat vzrůstající podporu této oblasti za poslední roky. S úrovní vzdělání obyvatel a rozvojem

jejich dovedností roste i pozitivní přístup k potřebě dalšího vzdělávání. V kraji dochází postupně k rozvoji a rozšíření nabídky celoživotního učení (např. i centra odborného vzdělávání).

Cestovní ruch jako hospodářské odvětví má velmi důležité místo v ekonomice Královéhradeckého kraje. Příjmy z cestovního ruchu jsou významnou součástí příjmů místních rozpočtů a tento sektor se podílí významně též na vytváření nových pracovních příležitostí. Díky přírodnímu a kulturně-historickému potenciálu je tento kraj z hlediska cestovního ruchu velmi přitažlivý a patří mezi nejvíce navštěvované kraje v celé ČR. Celkový počet přenocování v kraji ale klesá, průměrná doba pobytu mírně roste.

Oblast vědy a výzkumu je v Královéhradeckém kraji postupně se rozvíjejícím odvětvím, ale zatím v této oblasti kraj nedosahuje průměru ČR. Výdaje na výzkum a vývoj včetně počtu pracovníků pracujících v tomto odvětví se za poslední roky zvyšuje. Kraj disponuje rozvojovým potenciálem ve výzkumu a vývoji zejména v odvětvích a oborech, které tvoří základní a tradiční ekonomickou strukturu, kterými jsou automobilový průmysl, strojírenství, textilní průmysl, medicína, farmacie, ICT atd. Významnou problematickou oblastí je užší součinnost jednotlivých aktérů regionálního inovačního systému (veřejná správa, technologické firmy, výzkumné organizace a VŠ) při řešení problematiky inovací. Prvním významným impulsem spolupráce při rozvoji vědy, výzkumu a inovací by mohly být aktivity vytyčené regionální inovační strategií kraje, které koordinuje Královéhradecký kraj včetně dalších aktivit, např. projektu Česko-polský inovační portál či dotací do tzv. inovačních voucherů. V kraji sídlí celkem pět klastrů, je navázána i spolupráce Královéhradeckého kraje a Univerzity Hradec Králové.

Podporu podnikatelského sektoru v kraji zajišťuje především Hospodářská komora KHK a agentura Czechinvest právě ve spolupráci s Královéhradeckým krajem. Z jeho strany se jedná především o koordinační aktivity. Královéhradecký kraj v rámci realizovaných aktivit a projektů v této prioritě podporuje především zlepšení podmínek pro osoby na trhu práce včetně jeho propojení se vzdělávací sférou (centra odborného vzdělávání), rozvoj cestovního ruchu (destinační management) a energetickou oblast (územní energetická koncepce).

Priorita 2 Lidské zdroje

Počet obyvatel v kraji má dlouhodobě mírně rostoucí tendenci, i když v některých letech jsou zaznamenávány i mírné úbytky počtu obyvatel. V roce 2010 zde žilo 554 402 obyvatel, z nichž bylo 51% žen. Na kladném celkovém přírůstku obyvatel se podílí více migrace než přirozený přírůstek. Naděje dožití při narození v Královéhradeckém kraji neustále roste. Průměrná hustota zalidnění je v Královéhradeckém kraji 116,5 obyvatel na km², což je nižší než průměr v ČR.

V Královéhradeckém kraji v souladu s celorepublikovou tendencí dochází k demografickému stárnutí obyvatel a zhoršování věkové struktury obyvatelstva. Index stáří obyvatel Královéhradeckého kraje vykazuje jednoznačně stoupající tendenci. Ze všech krajů v celé České republice má po Praze Královéhradecký kraj největší podíl obyvatel ve věku nad 65 let a tento podíl se trvale zvyšuje.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva Královéhradeckého kraje se dlouhodobě zlepšuje. Ve srovnání s ostatními kraji zaujímá ve vzdělanosti přední postavení, stále však podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním nedosahuje celorepublikového průměru a stále zaostává za průměrem EU. Problémem je prohlubování diferenciací vzdělanostní úrovně populace mezi městy a některými venkovskými částmi.

Zdravotní služby jsou v rámci Královéhradeckého kraje z hlediska kvantitativního i kvalitativního na dobré úrovni. Královéhradecký kraj má velký potenciál pro další rozvoj sítě zdravotních služeb, což je dáno působností Fakultní nemocnice Hradec Králové a působností Lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Problémem je neexistence dostatečné spolupráce a koordinace zdravotní a sociální péče a též nedostatek finančních zdrojů na řešení tak komplikované oblasti, ve které se střetávají různé zájmy a kompetence.

Na celém území v kraji je zajištěna dostupnost základních sociálních služeb, základní sociální péče se dostává všem obyvatelům v kraji. V současné době dochází k rozšiřování služeb sociální péče a služeb sociální intervence, což je ovlivněno obecně měnící se socioekonomickou a demografickou situací v celé společnosti. Celá oblast sociální péče má z důvodu realizování řady podpůrných aktivit poměrně vysoký potenciál dalšího rozvoje. Především byly započaty aktivity na zavedení systému komunitního plánování. Pozitivem je uskutečňování výuky v sociálních oborech na řadách škol. Dalším kladem je rozvíjející se silný neziskový sektor v oblasti sociálních služeb. Ovšem pokrytí některými typy sociálních služeb je na území kraje nerovnoměrné. Nedostatečně zajištěny a největší rezervy v pokrytí v jednotlivých částech kraje mají terénní a intervenční služby.

Sociálně patologické jevy nepředstavují pro Královéhradecký kraj závažný problém, neboť v žádném ukazateli kraj nevybočuje ve srovnání s ostatními kraji i ve srovnání s průměrem za celou ČR. Míra kriminality v kraji není vysoká a vykazuje mírně klesající tendence. Preventivní opatření proti kriminalitě jsou na dobré úrovni. Existují však určité rezervy v možnostech uskutečňování preventivních aktivit sociálně patologických jevů na úrovni škol a dalších školských zařízení. Stále však představuje problém přetrvávající exkluze určitých sociálních skupin.

V oblasti aktivního využívání volného času občanů, zejména dětí a mládeže, Královéhradecký kraj i jednotlivé obce podporují prostřednictvím grantů pestrou škálu programů, které tvoří mimo jiné i významnou složku prevence sociálně patologických jevů. Zájmové vzdělávání poskytují specializovaná profesionální zařízení, jako jsou střediska volného času. V regionu také fungují stovky nestátních neziskových organizací, s různorodými aktivitami, které naplňují volný čas dětí, mládeže i dospělých. Tyto organizace působí v oblastech sportu a tělovýchovy, kultury, ekologie a dalších. V Královéhradeckém kraji působí řada kulturních institucí (významná muzea a divadla, řada galerií). Velkým magnetem jsou každoroční hudební a divadelní festivaly a jiné kulturní akce.

Veřejné povědomí o ekologických otázkách, environmentální výchově, o udržitelném rozvoji je v české společnosti stále poměrně nízké. V Královéhradeckém kraji však patří problematika EVVO k nejlépe rozvinutým mezi kraji v České republice.

Priorita 3 Venkov a zemědělství

Rozdíl mezi kvalitou života ve městech na venkově se v posledních letech zvětšuje. Venkovské obce v Královéhradeckém kraji jsou definovány (pro účely veřejné správy) jako obce s počtem obyvatel do 2000 obyvatel. Podíl venkovského území na celkové ploše kraje je téměř 75%, kde žije 32% celkové populace kraje.

Podíl populace na venkově na celkovém počtu obyvatel kraje za sledované období postupně roste. Jedná se o malé obce (cca 90% všech obcí v KHK), které se vyznačují nízkou hustotou zalidnění, vysokým podílem zaměstnanosti v zemědělství, vyšší nezaměstnaností, ale čistším životním prostředím a soudržnějšími mezilidskými vztahy.

Migrace z venkovských obcí se poslední roky zmenšuje za poslední roky byla dokonce příznivější než ve městech. Rozvoj periferních venkovských oblastí je ovlivněn migrací mladých lidí, většinou lépe kvalifikovaných, do větších sídel. Z toho vyplývá také celková nižší úroveň vzdělanosti venkovských obyvatel oproti městským. Stárnutí venkovské populace ukazuje index stáří, který postupně roste, ale je stále nižší než krajský průměr.

Většina malých sídel v kraji vykazuje vyšší zaměstnanost v primárním sektoru. Vyšší míru nezaměstnanosti venkovských obcí ve venkovských oblastech způsobuje kromě citelného nedostatku stabilizovaných podnikatelských subjektů poskytujících pracovní příležitosti také nízká mobilita za prací zejména z důvodu nedostatečné dopravní obslužnosti. Dalším problémem některých venkovských lokalit je kvalita a nízká dostupnost veřejných služeb.

Ekonomické aktivity na venkově se vyznačují nízkou diverzifikací. Jedním z důležitých hospodářských odvětví je zemědělství. V Královéhradeckém kraji jsou dobré přírodní podmínky pro rozvoj konkurenceschopného zemědělství, na které však působí řada negativních faktorů. Produkce zemědělského odvětví řadí Královéhradecký kraj ve srovnání s ostatními kraji mezi průměrné.

Venkovské obce mají zpravidla starší domovní fond s horším technickým vybavením. Technická infrastruktura a napojení obcí na inženýrské sítě mnohdy nedosahují potřebné úrovně. Venkov je typický čistým a zdravým životním prostředím, což je velkým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu i života na venkově. Problematický je stále nízký stupeň čištění odpadních vod a nedořešené střední a malé zdroje znečištění ovzduší. Také problematika regenerace a revitalizace již nevyužívaných a chátrajících zemědělských nebo průmyslových objektů a jiných areálů nabyla v poslední době na závažnosti.

Subjekty a lidé se na venkově často sdružují do uskupení, která jim pomáhají při řešení společných problémů či uskutečňování společných zájmů (DSO, MAS, spolky,...). Na území Královéhradeckého kraje působí 55 dobrovolných svazků obcí a 14 místních akčních skupin. Podíl venkovských obcí včetně se schválenou územně plánovací dokumentací roste. Královéhradecký kraj podporuje venkov formou pěti dotačních titulů Programu obnovy venkova. Do soutěže Vesnice roku se hlásí každoročně vysoký počet obcí z Královéhradeckého kraje ve srovnání s ostatními kraji.

Priorita 4 Infrastruktura

V Královéhradeckém kraji byly za sledované tříleté období 2008-10 provedeny stavební práce za více jak 34 mld. Kč, postupně však celková roční hodnota výkonů ze stavební činnosti klesá.

Královéhradecký kraj stále nemá dostatečné napojení na dálniční síť, což omezuje jeho napojení na mezinárodní koridory včetně dopravního propojení kraje. Nepodařilo se zatím dokončit rozestavěný úsek D 11 z Prahy do Hradce Králové, krajské město tak stále není přímo napojeno na dálnici D11. Přes značné vynaložené prostředky do dosavadních oprav, je stále potřeba modernizace a rekonstrukce regionálních silnic. Výdaje značně překračují finanční možnosti KH kraje i objemů jednotlivých operačních programů. Za poslední roky klesá celkový počet dopravních nehod včetně nehod zaviněných závadou komunikace.

Za sledované tříleté období klesá počet vlakových spojů včetně počtu cestujících přepravených osobní železniční dopravou. Oproti tomu roste počet autobusových spojů včetně počtu přepravených

osob veřejnou autobusovou dopravou v rámci kraje. Počet cestujících využívajících integrovaný dopravní systém se za tři roky navýšil cca o 30%. Do integrovaného dopravního systému je zapojena již všech 448 obcí Královéhradeckého kraje.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí činily v daném období cca 3,7 mld. Kč. Největší podíly tvořily investice na nakládání s odpadními vodami a nakládání s odpady. Ekonomický přínos z aktivit na ochranu životního prostředí se každoročně zvyšuje. Emise základních znečišťujících látek v ovzduší postupně klesají, Královéhradecký kraj se řadí k regionům s relativně čistým ovzduším.

Celková spotřeba energie v Královéhradeckém kraji stále stoupá. Problémem je stále velmi nízký podíl využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie. Většina obyvatel řešeného území žije v obcích, které již byly plynofikovány. Královéhradecký kraj má poměrně rozvinutý systém veřejných vodovodů.

Celková produkce odpadů včetně jejich zpracování má v dlouhodobém trendu v kraji rostoucí tendenci. Produkce komunálního odpadu klesá a patří k nejnižším v celé České republice. Množství separovaného odpadu se celkově zvyšuje, podíl recyklace či využití k jiným účelům je ale stále nízký. V odvodu a čištění odpadních vod Královéhradecký kraj zaostává za celostátními průměry v podílu připojených obcí i obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod a patří tak i přes značnou podporu této oblasti k méně vybaveným krajům veřejnými kanalizacemi a čistírnami odpadních vod.

Intenzita bytové výstavby se v Královéhradeckém kraji z hlediska dlouhodobého vývoje roste. V rámci celorepublikového srovnání kraj disponuje jedním z nejstarších domovních fondů. Problémem jsou panelové bytové domy a sídliště, které se revitalizují včetně jejich zateplení, ale vyžadují další soustředěnou podporu pro další zkvalitnění života v nich.

Královéhradecký kraj patří mezi nejlépe hodnocené kraje v oblasti využívání informačních technologií. Kraj disponuje vysokým počtem domácností vybavených počítačem včetně připojení k internetu. V Královéhradeckém kraji je více jak 100 rozvojových ploch včetně brownfields připravených či určených k podnikatelskému využití s celkovou výměrou přes 1000 ha, jejich propagaci podporuje i Královéhradecký kraj.

Královéhradecký kraj má z hlediska kulturněhistorického a přírodního potenciálu velmi dobré, navzájem se doplňující dispozice. Jeho potenciál spočívá zejména v množství historických památek a dalších kulturních atraktivit. Počet a kapacita hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji za sledované období klesá, ale stále patří mezi nejvíce vybavené kraje. Počet návštěvníků památkových objektů ale postupně klesá.

Počet všech druhů škol včetně jejich žáků s výjimkou vyšších odborných a vysokých škol každoročně klesá. S tím souvisí problém nedostatečně optimalizované (z hlediska kapacitní optimalizace s respektováním geografické vyváženosti) celé školské soustavy. V kraji je zastoupeno vysoce rozvinuté vysoké školství, které představuje pro kraj silný rozvojový potenciál.

Základ poskytování péče zdravotnictvím Královéhradeckého kraje tvoří síť 10 nemocnic a 17 odborných léčebných ústavů. Fakultní nemocnice Hradec Králové je nejvýznamnější zdravotnické zařízení s nadregionální působností. Královéhradecký kraj patří mezi kraje s nejvyšším počtem lůžek s přepočtem na počet obyvatel, ale má relativně nedostatečný počet lůžek ve vybraných oborech včetně následné ošetrovatelské péče. Pokrytí sociálních rezidenčních služeb (domovy důchodců) je v rámci kraje dostatečné, chybí pouze některé speciální rezidenční služby (pro psychotiky, alkoholiky).

3. evaluační otázka: Byla výše a struktura výdajů na realizované projekty dle zdrojů jejich financování účelná pro naplňování cílů SRK 2007-15?

Projekty realizované v rámci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 jsou evidovány v monitorovacím systému. Tato databáze obsahuje projekty nejen Královéhradeckého kraje, ale i projekty ostatních implementujících subjektů. Jsou v nich zahrnuty i úspěšné projekty, které obdržely dotaci z fondů EU (operační programy a Program rozvoje venkova ČR 2007-13) či projekty, které byly úspěšné při žádosti o dotaci od Královéhradeckého kraje. Zhodnocení účelnosti výše a struktury výdajů na tyto projekty by mělo být odpovědí na třetí otázku.

Výše a struktura výdajů na realizované projekty v rámci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 se jeví jako účelná pro naplňování stanovených cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-15. Dotace z fondů Evropské unie tvoří logicky v současné době největší podíl výdajů na realizaci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10. Otázkou zůstává, jaká bude situace v novém programovém období EU 2014-2020.

Na realizaci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 bylo vynaloženo celkem 21,9 mld. Kč. Nejvíce finančních prostředků směřovalo do Priority 4 Infrastruktura (60,6%), nejméně naopak do Priority 2 Lidské zdroje (8,9%). Dotace EU z celkových výdajů na implementaci PRK tvořily 94,1% (20,6 mld. Kč), zbývajících 5,9% bylo investováno z prostředků Královéhradeckého kraje, popř. jiných zdrojů.

Největší podíl celkových výdajů Královéhradeckého kraje (66,8%) tvoří investice do oblasti infrastruktury a životního prostředí (Priorita 4). Cca 2,2% jsou vynaložena na podporu podnikání a zaměstnanosti (Priorita 1), na ostatní dvě priority směřuje přibližně stejný objem finančních prostředků (16,3% do oblasti lidských zdrojů a 14,7% na podporu venkova). Tato struktura odpovídá zaměření krajských projektů, které jsou většinou infrastrukturní povahy

Pokud se z celkových výdajů Královéhradeckého kraje zaměříme pouze na poskytnuté dotace v rámci krajského dotačního řízení, struktura výdajů se až na Prioritu 1 (1,0%) zásadně změní. Nejvíce prostředků (42,0%) směřuje stále do oblasti infrastruktury a životního prostředí (Priorita 4), což je ovlivněno vyššími dotacemi na vodohospodářskou infrastrukturu a kulturní památky. Oblast venkova je s 31,3% již na druhém místě (Programu obnovy venkova KHK). Podíl financí na podporu lidských zdrojů se oproti celkovým výdajům zvýšil a činí 25,6%.

Dotace z fondů Evropské unie tvoří v současné době logicky největší podíl výdajů na realizaci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10. Struktura prostředků tak odpovídá rozložení celkových zdrojů. Největší podíl dotací (60,4%) je v oblasti infrastruktury a životního prostředí, neboť se jedná o velké a velmi finančně náročné projekty, jejichž zaměření odpovídá nastavení jednotlivých operačních programů 2007-13 (např. ROP NUTS II SV). Přibližně 22,2% evropských dotací směřuje v Královéhradeckém kraji na rozvoj podnikání (Priorita 1). Podíl priorit 2 a 3 je téměř stejný a pohybuje se na 9% (venkov), popř. 8,4% (lidské zdroje).

V rámci vertikální struktury výdajů na realizaci Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10 lze vidět převládající podíl finančních prostředků (celkových i evropských) na specifický cíl 4.C Rozvoj a revitalizace dopravní infrastruktury v regionu (18,2%, popř. 19,3%). Největší podíl dotací KHK byl vynaložen na specifický cíl 4.F Modernizace a zvyšování kapacit infrastruktury cestovního ruchu (20,5%). Ostatní zdroje (projekty Královéhradeckého kraje bez dotací EU) byly převážně vynaloženy

na realizaci specifického cíle 4.E Rozvoj infrastruktury v oblastech školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí a ostatní občanské vybavenosti (92,7%).

V rámci horizontální struktury výdajů na PRK 2008-10 dotace EU z celkových finančních prostředků na implementaci PRK tvořily 94,1%, zbývajících 5,9% bylo investováno z prostředků Královéhradeckého kraje, popř. jiných zdrojů. Největší podíl financování Královéhradeckého kraje na jednotlivé priority je na oblast venkova a zemědělství (11,5%), zatímco největší podíl dotací z fondů EU vykazuje prioritou podnikání a zaměstnanost.

Priorita 1 Podnikání a zaměstnanost

V rámci Programu rozvoje KHK 2008-10 bylo na oblast podnikání a zaměstnanosti vynaloženo celkem 4,6 mld. Kč, což činí 20,9% v rámci všech čtyř priorit. Největší objem finančních dotací na Prioritu 1 včetně téměř všech specifických cílů byl poskytnut z fondů EU a činí 99,8%. Tato priorita je z větší části financována z evropských zdrojů, implementujícími subjekty jsou převážně podnikatelské subjekty (Operační program Podnikání a inovace).

Královéhradecký kraj aktivně podporuje iniciativy veřejného sektoru v oblasti rozvoje ekonomických subjektů a rozvoje ekonomického potenciálu svého regionu. Podporu podnikatelského sektoru včetně spolupráce a poradenství v kraji zajišťuje Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje a agentura CzechInvest. Technologické centrum Hradec Králové také poskytujeme pomoc jak začínajícím, tak již zkušeným podnikatelům.

Královéhradecký kraj se aktivně zapojuje do aktivit podporující rozvoj inovací v kraji. Regionální inovační strategie Královéhradeckého kraje (dotace z ROP NUTS II SV) představuje jeden z nejvýznamnějších dokumentů určující hlavní směry orientace kraje v aktivitách týkajících se zlepšování inovačního prostředí skrze podporu spolupráce podnikatelských subjektů, subjektů ze sféry výzkumu a vývoje, vzdělávání i veřejné správy (např. projekt Česko-polský inovační portál, dotační program Inovační vouchery,...). Podnikatelské subjekty čerpají dotace z Operačního programu Podnikání a inovace a z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Z pohledu čerpání dotačních zdrojů do energetické oblasti byly realizovány projekty zaměřené zejména na snižování energetické náročnosti veřejných budov, využití alternativních zdrojů energie, rekonstrukce tepelného hospodářství, apod. Královéhradecký kraj tuto problematiku přímo finančně nepodporuje, ale vstupuje do procesu schvalování těchto projektů. Jako pomocný orgán pro realizaci Územní energetické koncepce Královéhradeckého kraje ustanovil Krajskou energetickou skupinu, jejíž členy jsou zástupci jak veřejné, tak podnikatelské sféry.

Aktivitami kraje v oblasti cestovního ruchu je prezentace a propagace kraje v rámci dvou projektů z ROP NUTS II SV (Cílená prezentace a propagace Královéhradeckého kraje jako celku I a II), dále je to např. prezentace na tuzemských veletrzích, výstavách a akcích zaměřených na cestovní ruch, prezentace KHK v CzechTurism, podpora cykloturistiky či vydávání tiskovin Kraj zapojuje subjekty cestovního ruchu při vydávání publikací, DVD či tvorbě webového portálu. Dále podporuje pořádání tematicky zaměřených konferencí včetně seminářů pro začínající podnikatele. Další implementující subjekty v oblasti cestovního ruchu čerpají dotace na své projekty z ROP, IOP či OPPI ČR-Polsko.

Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení je nejvíce podporovanou oblastí v této prioritě (nevyšší podíl financí ,

největší počet projektů v rámci priority). Podpora celoživotního učení je uskutečňována v rámci několika projektů, vybrané školy v KHK se přeměňují postupně v centra celoživotního vzdělávání, vytvářejí se a ověřují nové programy celoživotního vzdělávání. Podpora činnosti center odborného vzdělávání v KHK probíhá od jejich vzniku, rozvíjí se nejen po materiální stránce, ale i z pohledu rozšiřující se nabídky dalšího vzdělávání v nich i v partnerských organizacích.

V rámci obecné spolupráce a vzájemné komunikace se konají pracovní setkávání zástupců zaměstnavatelů, pracovníků úřadu práce, zástupců škol a zástupců krajského úřadu. Královéhradecký kraj se ve svých aktivitách zaměřuje na zlepšení podmínek pro osoby znevýhodněné na trhu práce. Většina projektů podpořených z fondů EU byla zaměřena především na zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků (Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost), na školící střediska (Operační program Podnikání a inovace) a na další vzdělávání (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost).

Priorita 2 Lidské zdroje

V prioritě 2 Lidské zdroje byly realizovány projekty za téměř 2 mld. Kč, což představuje nejmenší podíl (8,9%) celkových výdajů sledovaných v rámci realizace Programu rozvoje Královéhradeckého kraje. Dotace EU činily cca 88,9% v rámci Priority 2 a 8,4% v rámci celkových dotací EU. Výdaje Královéhradeckého kraje dosáhly částky 276,6 mil. Kč, což je 16,3 % v rámci celkových výdajů Královéhradeckého kraje na implementaci PRK 2008-10. Královéhradecký kraj má v rámci všech specifických cílů zásadní vliv na realizaci téměř všech navržených opatření a financuje či koordinuje velkou část aktivit. V rámci této priority je tak vidět komplexní naplňování nastavené strategie při její realizaci.

Nejvíce finančních prostředků Královéhradeckého kraje v rámci této priority bylo vynaloženo na projekty zaměřené na oblast sociálních služeb. Sociální služby a služby navazující (včetně služeb pro rodiny s dětmi) jsou podporovány prostřednictvím dotačních programů i projektů Královéhradeckého kraje (např. projekty Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji I a II). Platným dokumentem pro naplňování cílů a opatření Královéhradeckého kraje v sociální oblasti je Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Ostatní projekty včetně těch evropských jsou zaměřeny na sociální integraci. Oblast zdravotnictví se nově řídí Konceptí zdravotnictví Královéhradeckého kraje, dle které dochází postupně k optimalizaci a efektivizaci zdravotnických služeb na území kraje.

Zvyšování vzdělanosti obyvatel je realizováno širokou podporou zkvalitňování počátečního a dalšího vzdělávání v kraji. Dotační programy a projekty Královéhradeckého kraje se zaměřují nejen na žadatele z řad škol a školských zařízení, nýbrž i na další vzdělávání pedagogických pracovníků, podporující je nejen materiálně a motivačně, nýbrž též po stránce personální vybavenosti klíčových subjektů. V kraji zastoupené a rozvíjející se vysoké školství představuje pro kraj silný rozvojový potenciál. Na zvyšování vzdělanosti jsou také zaměřeny projekty realizované ostatními subjekty v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost s dotací z EU.

Kraj formou dotačních programů podporuje nejrůznější aktivity v oblasti sportu a volnočasových aktivit. Nejvíce projektů, i když s menší dotací, bylo podpořeno právě v rámci této oblasti. Široké spektrum dotací KHK podporuje pořádání akcí, celoroční činnost, reprezentaci kraje ale i vybavení organizací. Také realizace vlastních projektů vede k rozvoji sportu a volnočasových aktivit.

Královéhradecký kraj podporuje kulturní a spolkový život na svém území formou vyhlášených dotačních programů, celkovou prezentaci kraje podporuje formou propagace a účasti na veletrzích a dalších akcích.

Královéhradecký kraj se ve své činnosti zaměřuje na zlepšování služeb veřejné správy formou vzdělávacích akcí, ale i realizací vlastních individuálních projektů. Například SMART kraj=SMART region je projekt zaměřen na posílení efektivnosti výkonu územní veřejné správy a veřejných služeb v Královéhradeckém kraji a to prostřednictvím zkvalitnění řízení a managementu na krajském úřadu, optimalizací systému řízení krajského úřadu a dalším rozvojem a vzděláváním úředníků a volených zastupitelů kraje.

Královéhradecký kraj prostřednictvím krajského koordinátora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty zajistil celou řadu projektů z evropských, národních, ale též krajských dotačních zdrojů podporujících rozšiřování EVVO ve školách, poradenství a akce pro veřejnost včetně celkového koncepčního přístupu dle krajské koncepce EVVO a navazujících akčních plánů. V Královéhradeckém kraji patří problematika EVVO k nejlépe rozvinutým mezi kraji v celé České republice.

Priorita 3 Venkov a zemědělství

V letech 2008-10 byly v Prioritě 3 Venkov a zemědělství realizovány projekty v celkové hodnotě 2,1 mld. Kč, což představuje třetí největší podíl (9,6%) z celkových výdajů sledovaných v rámci realizace Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-10. Z toho činily dotace EU 1,9 mld. Kč (88,2% v rámci priority a 9,0% v rámci celkových dotací EU). Výdaje Královéhradeckého kraje byly 248,2 mil. Kč, což činí 14,7% celkových výdajů Královéhradeckého kraje. Dominující postavení ve financování této priority zaujímá Program rozvoje venkova ČR 2007-13 financovaný z fondů EU, z rozpočtu kraje má významné postavení Program obnovy venkova KHK.

Na zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí jde druhý největší podíl financí v rámci této priority a největší objem dotací Královéhradeckého kraje. Královéhradecký kraj významně podporuje venkov v rámci Programu obnovy venkova. Pět dotačních titulů je zaměřeno na převážně obnovu a údržba venkovské zástavby, občanské vybavenosti a infrastruktury či na komplexní úpravu veřejných prostranství, místních komunikací. V rámci dalších titulů lze získat dotaci na integrované projekty mikroregionů, vzdělávání na venkově nebo na úroky z úvěru. Královéhradecký kraj podporuje také dobrovolné svazky obcí i místní akční skupiny.

Zemědělství, na které jde největší podíl financí v rámci této priority, je převážně dotováno z fondu EU – EAFRD v rámci Programu rozvoje venkova ČR 2007-13. Oblast zemědělství a lesnictví Královéhradecký kraj podporuje formou propagace zemědělské prvovýroby (Dožínky, APIC, Potravinář), ale i některými dotačními programy (např. hospodaření v lesích). Širší podpora zemědělské výroby je na státní úrovni (Ministerstvo zemědělství). Tato sféra je velmi závislá na okolnostech celostátního i mezinárodního rozměru, dopad těchto podpor tedy může být vždy pouze omezený.

Kromě metodické podpory obcím Královéhradeckého kraje je každoročně zajišťována dotační politika na financování pořízení ÚPD (malé obce do 500 / 2000 obyvatel). Vydáním Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje byl zakotven základní právní rámec ve využívání území na úrovni regionu a tím byl dán předpoklad pro jeho rozvoj včetně ochrany jeho hodnot a udržitelný rozvoj území.

Královéhradecký kraj a obce získaly dotace z fondů EU na rozvoj svých územních politik v rámci projektů z Integrovaného operačního programu.

Priorita 4 Infrastruktura

V rámci PRK 2008-10 bylo do oblasti infrastruktury a životního prostředí investováno celkem 13,2 mld. Kč, což tvoří největší podíl (60,6%) celkových výdajů sledovaných v rámci realizace PRK 2008-10. Z toho činily dotace EU 12,4 mld. Kč (93,8% v rámci priority a 60,4% v rámci celkových dotací EU). Finanční prostředky Královéhradeckého kraje byly 1,1 mld. Kč, což je 66,8% v rámci celkových výdajů kraje na realizaci PRK 2008-10. Zásadní vliv na tuto skutečnost má významné postavení infrastrukturních projektů s velkými finančními objemy, které hrají hlavní strategickou roli při rozvoji kraje - dopravní (silnice), technická (ČOV) a veřejná infrastruktura.

Nejvíce financí s vysokým podílem dotací z EU (ROP NUTS II SV, Operační program Doprava) v rámci celé priority bylo investováno do dopravní infrastruktury. Realizací projektů zaměřených především na rekonstrukce silnic II. a III. tříd dochází postupně k modernizaci části silniční sítě v majetku Královéhradeckého kraje. Opravy, rekonstrukci a výstavbu místních komunikací a řešení dopravy v klidu zabezpečují vlastníci místních komunikací tj. jednotlivá města a obce. Částečně tuto oblast řeší Program obnovy venkova KHK.

Zlepšení dopravní obslužnosti je realizováno pomocí optimalizace integrovaného dopravního systému a modernizací veřejné dopravy. Královéhradecký kraj každoročně finančně přispívá na veřejnou hromadnou dopravu. V rámci veřejné dopravy byly poskytnuty dotace z Regionálního operačního programu NUTS II SV zaměřené na podporu projektů zlepšujících dopravní obslužnost území (nádraží, vozový park, odbavovací systémy, nemotorová doprava,...).

Oblast životního prostředí je převážně z větší míry financována především z evropských zdrojů, konkrétně z Operačního programu Životní prostředí. Královéhradecký kraj vstupuje do problematiky životního prostředí vlastními dotačními programy zaměřenými zejména na projekční přípravu projektů dále uplatnitelných v evropských dotačních programech. V rámci dotačních programů KHK v oblasti životního prostředí byly největší objemy dotací poskytnuty na nakládání s odpady a protipovodňovou ochranu. Královéhradecký kraj realizoval projekty zaměřené na ekologizaci vytápění či zateplení budov, dále např. na rozvoj sítě NATURA 2000 nebo protipovodňovou ochranu (LABEL). Prostřednictvím projektu EKO-KOM kraj rovněž podpořil konkrétní investiční projekty v odpadovém hospodářství.

V oblasti technické infrastruktury převažují projekty zaměřené na snížení znečištění vod (čistírny odpadních vod) s vysokým podílem financování z fondů EU (Operační program Životní prostředí). Královéhradecký kraj má vlastní dotační vodohospodářský program, současně má důležité slovo při posuzování vodohospodářských projektů v národním programu MZe, podílí se též na hodnocení projektů podaných do OPŽP, kraj je současně zpracovatelem stěžejního Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

Podnikatelská a inovační infrastruktura je převážně financována z evropských fondů (OPPI, OPVVI, ROP NUTS II SV). Kraj ve spolupráci s agenturou CzechInvest propaguje rozvojové plochy včetně brownfields prostřednictvím nabídky investičních příležitostí Královéhradeckého kraje zahrnující plochy pro podnikání a výrobu, bydlení a občanskou vybavenost. Jejich propagaci včetně možnosti

investování podporuje i Královéhradecký kraj formou webové aplikace, propagačního materiálu a DVD s názvem Investiční příležitosti Královéhradeckého kraje) i účastí na příslušných veletrzích.

Nejvíce se Královéhradecký kraj v rámci priority svými financemi podílel na rozvoji veřejné infrastruktury (školství a vzdělávání, zdravotnictví a sociální oblast). Královéhradecký kraj v oblasti infrastruktury veřejných služeb realizoval projekty zaměřené převážně na rekonstrukci, modernizaci či opravu příspěvkových zařízení v oblasti sociální péče a vzdělávání (domovy důchodců, centra odborného vzdělávání, dětské domovy,...). Královéhradecký kraj v rámci zlepšování bezpečnosti občanů a majetku podporuje rozvoj integrovaného záchranného systému včetně krizového řízení. Zavádění informačních technologií ve veřejné správě je podporováno v rámci Integrovaného operačního programu.

Královéhradecký kraj podporuje rozvoj infrastruktury cestovního ruchu formou dotačních programů. Nejvíce projektů s nejvyšším objemem dotací bylo zaměřeno na obnovu památkového fondu na území kraje. Také infrastruktura v oblasti sportu a volnočasových aktivit byla krajem realizována prostřednictvím dotačních titulů. Královéhradecký kraj v oblasti cestovního ruchu realizuje projekt Archeopark pravěku ve Všestarech kofinancovaný z ROP NUTS II SV. V rámci ROP NUTS II SV byly realizovány projekty i dalších implementujících subjektů zaměřené na rozvoj základní i doprovodné infrastruktury v oblasti cestovního ruchu.

Projekty zaměřené na zvýšení kvality bydlení podpořené z fondů EU musí vycházet a být v souladu se stanoveným integrovaným plánem rozvoje města, který je určitým nástrojem při rozvoji daného území. Jedná se o projekty zaměřené na zlepšení prostředí v problémových sídlištích, konkrétně tyto projekty jsou realizovány v Hradci Králové a v Náchodě v rámci integrovaných plánů rozvoje města (ROP NUTS II SV, IOP).